

Đán bà

TUAN BAO XUAT BAN NGAY THU SAU

NAM THU 6 = SO 269 = RA NGAY 1 DECEMBRE 1944

Toa soạn và Tri-su 76 Rue Wiéle Hanoi - Tél : 479

MOISU ba tháng 7,00
sáu tháng 13,00
0\$50 một năm 25,00
CHINH-PHU GẤP ĐÔI

Thư từ và ngân-phiếu nên
gửi về : La Directrice du

TUAN-BAO DAN-BA

76. Wiéle Hanoi

Thời kỳ hai bà Trugn khởi nghĩa có phải là thời kỳ mẫu-hệ không ?

IV

CHẾ ĐỘ MẪU HỆ Ở TRUNG-QUỐC

Tả chuyện ⁽¹⁾ chép : « ... đời thượng cổ dân không tôn vua (vì hiệu là tù trưởng). Người ta đều sống thành bầy lũ lang thang. Biết có mẹ mà không biết có cha (Tri hữu mẫu nhi bất tri hữu phụ), không chia rõ được thân thích, họ hàng, trai gái, vợ chồng không có đạo trên, dưới, già, trẻ; không có lệ tời, lui, vai, nhường; không có nhà cửa, giấy dếp, đồ đạc, thuyền xe, thành quách. »

Đọc tới câu : « Biết có mẹ mà không biết có cha (Tri hữu mẫu nhi bất tri hữu phụ), lẽ cố nhiên ta phải nhận rằng đó là ở dưới chế độ mẫu hệ. Nhưng thử hỏi : « Hồi ấy nhằm vào thời kỳ nào ? »

Căn cứ ở một ít tài liệu của mấy nhà sử học gần đây thì nhằm vào trước đời Tam-Đại (Hạ, Thương, Chu), xã hội Trung-hóa đã bước vào thời kỳ mẫu hệ. Nhưng làm thế nào mà tin được một phần nhiều rằng thời ấy đích thực đã là thời kỳ mẫu hệ.

Theo trình tự thượng của lịch sử tiến hóa Đông Tây thì xã hội nào cũng nhất định tiến trên con đường phát triển duy - vật biện chứng. Mà bất kỳ một thị

tộc mẫu hệ nào cũng bắt đầu lại có ở thời kỳ kỹ thuật của tân thạch khí (dùng cuốc bằng đá trau). Ở thời kỳ ấy người ta đã dùng những tên bắn bằng đá mài, đá đeo, dùng những khi cụ như rìu tuyền bằng đá mài trơn. Chính thời kỳ ấy là thời mà dân ông vẫn mãi mê về việc săn bắn, chài lưới, chăn nuôi nên bao nhiêu việc sinh sản hàng ngày của nông nghiệp mới manh nha đều dồn vào tay phụ nữ cả. Đã vậy bao nhiêu phương tiện sinh sản như đất đai, khi cụ... bao nhiêu nhân công dễ nhồi sọ như trẻ con, trai hay gái đều do phụ nữ thu nạp cả.

Đã nắm được những sinh sản điều kiện, dân bà chiếm luôn địa vị độc tôn về kinh tế mà trở nên có địa vị ưu việt trong xã hội, có địa vị của đẳng cấp thống trị vậy.

Ở thời thượng cổ, khi việc hôn nhân chưa có, người con chỉ biết có mẹ mà không biết có cha nên chỉ sau khi người đàn bà sinh ra con đàn, cháu lũ thì những con cháu ấy đều hợp thành một đoàn thể chặt chẽ gọi là thị tộc. Kịp khi sinh sản lực của nông

(Xem tiếp trang 5)

XEM TRONG SƠ NAY

Chế độ mẫu hệ ở
Trung-Quốc

của bà Mộng-Son

CHUYỆN NGẮN

Ba trăm năm cũ

của Thái-bình-Lang

THƠ của :

Bích-Câu và Hà-thị-Trình

NƯỚC TRONG NGUỒN

VIỆC TRONG NHÀ

CHUYỆN RIÊNG

TRẢ LỜI ĐẸP

GIA - CHÁNH

THƯ - TÍN v.v...

CHUYỆN RIÊNG

HỒI. — Tôi người thương dẫu yêu một công chức dẫu làm việc nơi ấy. Chúng tôi yêu nhau rất thành thực, khi bị đối về chồng tôi cũng đem tôi về theo vì tôi đã có mang và cha mẹ tôi cũng đánh lòng cho tôi về. Chồng tôi đã có vợ cả và tuy đã dân xếp nhiều lần vợ cả vẫn không cho tôi đến ở chung nhà nơi chỗ chồng tôi làm việc. Tôi phải ở tại một tỉnh khác với chồng và em chồng. Nay tôi đã sinh một cháu. Nhà chồng tôi cũng có lòng thương tôi song tôi chỉ khổ tâm nỗi vợ cả không chịu cho tôi về ở chung tức là không có ý nhận tôi, buộc chồng tôi phải cho tôi về. Nếu nay tôi về thì phải bỏ con tôi lại, nhà chồng tất đời giữ lấy, tình mẹ con rứt đi sao nổi. Tôi không hiểu người vợ cả tức là chị tôi cũng có con cũng hiểu cái tình mẹ con nặng nhường bao mà lại nổi bắt tôi xa chồng xa con như thế. Bà chỉ cho tôi một phương cách.

TRẢ LỜI. — Còn yêu chồng thương con thì cái phương sách hay nhất của bà hiện thời là sự nhẫn-nhục. Và đành phận. Trước hết đừng nên oán thán người vợ cả. Người đàn bà nào không

ghen, không hóa thành ich kỷ khi mỗi tình của mình bị chia sẻ?

Trong việc này thì chính người vợ cả của bà là người bị thiệt thòi bị xúc phạm đến quyền lợi hơn hết. Dù người ta có tức tôi mà hành động nghiệt ngã cũng là lẽ tự nhiên và tôi nhắc lại bà không nên oán thán.

Người ta còn để cho bà ở với chồng và em chồng tức là trong lòng người ta còn một chút quảng đại. Chút quảng đại ấy có thể lan rộng dần cho đến một ngày kia đi tới sự bao-dung. Nếu chồng bà biết ăn ở khéo léo và bà biết nhẫn nhục. Đừng phàn nàn đừng dục đã than thở với người chồng làm tức người vợ cả, cô ăn ở lấy lòng chồng và em chồng gây cảm tình với mọi người rồi sự tức sẽ dần. Đừng cho như thế là mất nhân cách bởi khi mình tự nhận lấy số phận làm lẽ, chồng chung, thì đã phải biết những sự tủi nhục của cái kiếp ấy rồi, phải đánh chịu rồi, mới là người biết phận.

Ông POLEY NGHYNH Đán ông con trai gì mà « đụt » đến thế? Nếu ông để ý tới người con gái đó thì cứ nói với bố mẹ mai mối đừng hoang tới hỏi bằng lòng thì họ gả không thì thôi. Họ không có quyền kêu ông cảm ông cò tới bắt mình. Nhưng coi chừng đừng nên viết thư riêng cho cô đó. Cô trình thư cho bố mẹ, khi ấy thì bố mẹ cô có thể báo ông cảm kêu ông lại cho ông một bài học!

Cô MỸ CHÂU. — Cô không có tình ý gì với chàng nọ thì cô cứ lặng thinh mặc cho câu chuyện bàn tán ra sao thì ra. Chuyện nào giai giãng rồi cũng phải êm. Minh

Các bạn hãy đón đọc:

TIẾNG VONG SÔNG NGÂN

Cho Ngăn - Giang

Sẽ có bán tại khắp các hiệu sách lớn trong thượng-tuần tháng Décembre

là con gái không nên đứng ra tự biện bạch. Càng biện bạch càng mang tiếng thêm,

Cô VÔ DANH. — Nam định Cô vẫn không có thể đi đâu được cả. Thấy mẹ cô, các chị em cô còn không thương cô thì người ngoài không máu mủ gì họ thương cô thành thực sao được. Ra đời rồi cô sẽ thấy chẳng gì bao giờ bố mẹ chị em cũng thương hơn người ngoài. Cô cô ăn ở cho ngoan ngoãn hơn, đừng bực dọc phẫn trí liều bước ra ngoài mà lại dễ bị xa hãm xảy hồ.

VÔ DANH. — Hải-phòng Cô không nên xa bà thân vì cô còn ít tuổi quá. Nên lựa lời nói chuyện đó với bà thân, cô nhiên là nói nhẹ đi và từ nay hãy cương quyết với người dượng nọ.

Bà LONG. — Hải phòng Bà phải cho biết câu chuyện ra sao mới tìm cách giải quyết dần bà được. Việc gì mà chán đời. Rất mong thư bà.

Cô KIM CÙNG. — Chưa hóa. Tại cô không giữ gìn, bây giờ đã chót thì đánh ấy chẳng vậy thôi.

THU-LINH

GIA CHANH

Bánh đậu đen bột lọc

CÁCH LÀM: Đậu đen ngâm rồi say cả vỏ và lọc như đậu xanh, xong cho đầy nước vào đánh dùng (cho tay vào khuấy tròn ở trong chậu đậu—) gạn hết nước đi lấy 1 cái mẹt hay mâm đồ đầy do trắng 1 miếng vải cho kín mặt do — khế nạo từng tảng bột để lên trên miếng vải để cho gió hút nước và đem phơi — phải rở lên luôn cho khô đều 2 mặt nhưng không nên bóp ra bột không đẹp khi thật khô mới làm được bánh.

CÁCH LÀM BÁNH: Bột khô đem cho vào nước bóp nhien muốn kỹ đem lọc lại một lần nữa, 1 chén bột, 1 chén đường, 2 chén nước (nếu muốn ăn mềm thì thêm tí nước nữa — nếu bánh không được đen thẫm giữ thêm tí lá gai lọc đi hòa vào bột —) bôi mỡ vào xoong cho bột vào khuấy chín, bôi tí mỡ vào khuôn đổ bột chín ra phải đổ khi bột vừa bắc trên bếp xuống nếu để nguội bột sẽ lũng cũng không được — cho khuôn vào hấp cách thủy độ 2 nén hương thì được — Ăn như bánh đậu xanh bột lọc.

Đoàn Nam Cầm

ĐANG

Làm bếp giỏi

Lần thứ hai

Sách giầy hơn 300 trang. Có thêm nhiều bài mới lạ. Sách in có hạn. Ai mua tra tiền trước. Không gọi lĩnh hóa giao ngân.

Giá bán 10\$00

Ở xa gửi thêm 1\$ tiền cước phí, do nhà xuất-bản Phụ-Nữ phát-hành.

Thơ và mandat đề cho

Mme Dao-Thị-Minh
118 Rue Divillier — Hanoi

NƯỚC TRONG NGUỒN

CHUYỆN DÀI CỦA THU-THU

(Tiếp theo)

— Ở nhà chẳng có việc gì làm, em chán quá. Em định cho bớt tháng bồi ra. Nhà có hai vợ chồng mà ba người ở, nhiều quá, chúng nó làm hết công việc, em không còn việc gì làm nữa.

— Nhưng sợ những khi có khách khứa tiệc tùng, và lấy ai làm vườn, làm những việc nặng nhọc?

— Em làm được hết.

Kha cười, ngờ vực, và chàng lắc đầu:

— Thôi, ai lại thế!

Chàng định nói sang câu chuyện khác. Phương vẫn trở lại chuyện cũ:

— Giá có thể được em muốn không mượn một người ở nào. Công việc nhà không có gì, em làm được hết anh ạ.

Kha khôi hài:

— Vợ tôi muốn giữ chính sách tiết kiệm đây.

Phương biện bạch:

— Không, không phải.

Nhưng anh không hiểu không có việc gì làm, em buồn bực lắm kia. Em muốn lúc nào em cũng phải bận bịu.

Phương thành thực nói những ý nghĩ của mình, Kha giảng giải:

— Vẫn biết em quen ngày hai buổi đi học rồi, ngồi không thì chán, nhưng vào địa vị chúng mình mà không có một người ở, mà em làm lấy tất như vợ một ông Ký quen thì người ta cười chê và anh cũng không thể để em như thế được! Nếu em ở không, buồn, thì em đọc sách.

Phương sực nhớ từ khi lấy chồng mấy tháng rồi Phương chưa từng rời đến một cuốn sách. Nàng không thấy hứng thú gì trong sự đọc sách nữa. Hằng ngày xếp dọn buồng giầy của Kha, gấp những cuốn sách, Phương cũng không giờ đến dù chỉ để xem những đề mục. Phương thông thả lắc đầu:

— Em cũng không thích đọc sách.

— À thế thì anh có việc này hai vợ chồng cùng làm vui lắm. Sắp có kỳ hội nghị y tế toàn cõi Viễn-dông anh định trình bài thảo-luận về bệnh-phù thũng ở xứ ta. Công việc điều tra và nghiên cứu rất khá thì giờ và công phu. Em sẽ giúp anh.

Phương chời dầy dẩy:

— Em chịu thôi.

Kha ngạc nhiên:

— Sao lại chịu? Em đang muốn có việc gì để được bận bịu.

Phương ngẫm nghĩ một lát, đáp:

— Lâu rồi em bỏ sách vở, bỏ sự gắng trí, bây giờ bắt

em làm việc lại, em ngại lắm. Em chỉ muốn làm việc gì không phải dùng đến sức óc.

Phương đã nói tránh ra thế. Từ khi thôi học để lấy chồng Phương không muốn nhớ tới mình đã là một nữ sinh viên ban y học. Tất cả những cái gì nhắc nhớ liên can đến quãng đời ấy, Phương đều muốn lẩn tránh. Đó là một cơ vào phòng làm việc của chồng, Phương không rời tới sách vở để trong đó, bởi nàng yên trí chỉ có những sách về y học. Thậm chí trong câu chuyện giữa hai vợ chồng không bao giờ Phương hỏi han tới công việc của Kha ở bệnh viện, đôi khi thầy Kha gần đã động tới, Phương lại lảng sang câu chuyện khác. Rồi cả đến các bạn trong ban y học Phương cũng không muốn lại tới gặp gỡ. Mọi cảm thật tự-nhiên và Phương cũng không muốn tự hiểu sâu xa, rõ rệt.

Uông xong tuần cà phê, Kha lại nói:

— Thế thì biết có việc gì cho em làm đỡ buồn? A

Quê-Lâm

N° 6, Rue de la Lague
PHỐ CHÁ CÁ HÀ NỘI

Là một hiệu giày phụ nữ được nhiều tín nhiệm của quý bà, quý cô, vì kiểu đẹp và tốt nhất không cần sửa chữa. Bảo niệm mới chế ra nhiều kiểu Sandales mùa hè để đi xe đạp rất bền và nhẹ giá tính 0000 phải chăng 0 00

mà sao em không đi chơi? Kề anh cũng ích-kỷ từ trước không nghĩ cho em một cách gì giải trí, cứ để em vô vô ở nhà một mình. Rồi bẻ bạn họ cũng nói. Họ bảo chúng mình kéo tuần trăng mật giải quá và chúng mình sống như bọ ăn đất. Thôi từ chiều nay em bắt đầu đi chơi đi, lại thăm các bạn học cũ và đến thứ bảy này chúng mình làm tiệc mời các cặp vợ chồng bè bạn quen của anh. Cho rồi em lại không bận suốt ngày vì khách khứa vì thế dài ầy ả.

Kha nói một thời một hội. Phương không tán thành hẳn những ý kiến của Kha, nhưng nàng cảm động sự sâu sắc của chồng. Nàng đáp để chiều lòng Kha:

— Vâng bắt đầu chiều nay em đến chơi với Mỹ. Có lẽ em ở nhà nhiều quá sinh mụ ra đây.

Còn nữa

Mười năm

« Gửi người sông Hạ »

Mười năm một chút mộng hồ.
Mười năm. Trăng sáng bảy giờ mười năm.
Còn nhiều hoa gạo ven sông,
Mầu xanh trời giạt giữa dòng thời gian,
Mười năm một mớ lửa tàn,
Trao niềm thương nhớ trong bàn tay không:
Tắm thân se chút cỏ bông,
Nương mầu quán gió, lòng không vẫn chờ.
Mười năm là một giấc mơ,
Trăng vàng đang ngả trên tờ lá non.
Đã mười năm giữ sắt-son,
Bến xưa vắng lạnh, đâu còn người xưa!
Tay ai bồng bế con thơ,
Mộng đời khép chặt duyên hò... mười năm.

BÍCH-CÁU
(Lời Bên Nước)

Bạn muốn có bản kê tên 285q để lựa sách đọc

Tủ sách quý của bạn, vì cho mượn hay vì mất cắp mà thiếu nhiều quyển, nay tìm mua khắp nơi không có, bạn hãy viết ngay thư kèm tem Op.56 cho Kiosque Thanh-Tao Vĩnh, vài ngày sau, bạn sẽ nhận được sấp giấy đánh máy kê tên trên 285 quyển, đủ các loại (khảo cứu, phê bình, phóng sự, kịch, thơ, tiểu-thuyết) xuất-bản từ 1940 đến nay. Mua một lần 40p. bạn sẽ không phải chịu tiền cước. Thứ nào chúng tôi không có, sẽ cố tìm mua giúp bạn

Truyện ngắn
của THÁI BÌNH-LANG
phỏng theo
Conado Aharo

yên lành, bỗng dưng hân
thầy buồn. Thê là hân cô
rời bỏ nghề để sống lang-
thang đây đó. Rồi từ thung-
lũng này đến cao - nguyên
khác hân thầy một vui
sướng lạ-lùng. Một ít người
trẻ tuổi mà hân cho là đồng

ác-liệt của giống được bao
giờ cũng nhòm vào dân-bà
Đàn bà ! đàn bà ! Có
phải cả cái lũ người đang
tranh nhau từng cốc rượu,
miếng bánh trong cái quán
ô hợp kia sẵn-sàng trao
nhau những cái nhìn hân học.

sống nhỏ nước sẽ reo như
tiếng khóc thầm của người
ly-phụ. Ở, biết bao nhiêu ly-
phụ, mà giờ đây đương ôm
gối nhìn trăng ?? Hân
ngó ý muốn được ngủ
trên sàn gác.

Người đàn bà bên nói :

— Chúng tôi ở đây với cô
em gái nhỏ, có một cái
giường nhưng... nhưng...
sì lại để khách ngủ trên cái
sàn gác bên thiu ấy. Giọng
mụ đàn bà ngập ngừng bên
lên khiến cho câu chuyện
trở nên hài - hước một cách
chua cay lạ-lùng. Mụ lại thêm:

— Ở đây vắng quá, trong
nhà thiếu người đàn ông. Ở
những chỗ hỗn quân hỗn
quan này cũng sợ, nhưng
biết làm sao ! Tôi cũng
muốn lấy chồng nhưng
đàn ông hiếm quá. Tuy
rằng rất nhiều người qua
lại, nhưng chỉ là những
người lướt qua chứ chẳng
bao giờ ngừng. Không hiểu
sao họ lại có vẻ xa-lách
chúng tôi. À nhưng anh a,
chắc họ sợ đeo thêm vào
mình những quá chi khó
gỡ là đàn bà trong buổi này.

Hân không buồn ngạc
nhiên vì cái tiếng « anh »
thân mật và giọng nói cô
lâm duyên dáng của người
đàn bà.

Hân nằm ngả ra giường
hai mắt lìm đim vì mệt nhọc.
Khuy áo đứt từ bao giờ trở
ra.

Mụ chủ thầy hình như có
bồn-phận phải đem lại cho
hân. Sau một phút tìm chỉ
nơi tay, mụ đã quỳ trên
giường bên mình hân chăm

BA TRĂM NĂM CŨ

CÁI miên mà hân ở bỗng
trở nên dịu - dịu và ngọt
những mũi khói.

Đâu còn những muôn
màu tươi thắm chập chờn
những quang đường rộng
mà giờ hình như rộng thêm
ra vì vắng lạnh. Không biết
rằng với những người
chung quanh hân thì thế
nào, riêng hân, hân bỗng
thấy một nỗi sầu dâng-dặc
lên vào tâm-trí. Một sự ghê
lạnh vô-song và những cuộc
xê dịch liên-tiếp đã làm hân
lúc nào cũng bàng - khuâng
nhớ tiếc thừa thanh-bình.

« Nước thanh bình ba
trăm năm cũ », mà nhưng-
y hân không được ai trao,
hân lắm lúc đắm hồn trong
sầu-xứ mệnh-mông lại càng
tự thương và tủi cho cái
thân « trai thời loạn ». !!

Hân lang thang trong
thành phố đã tự lâu.

Xưa kia hân vốn là một
công-chức, đương yên lành
sống trong một cuộc sống

điện ca - tụng hân trái hân
với những rẽ búa của một
sở đông người khác mỗi khi
nhớ mà nhắc đến hoặc bất
baộc nhia đến hân, hân
người này lúc nào cũng sẵn
ba tiếng « vô-nghệ-nghiệp »
dành riêng cho hân. Hân—
chàng thanh-niên chưa đầy
30 tuổi ấy — thân - nhiên
trước khen chê của thế-
tình. Và cứ như thế, sống
thê hân thầy sỏi lên trong
đầu những cảm - giác rất
hoang - mang trong khi ít
người cùng thời cho rằng
phải sống thê mới là đã tìm
ra nghĩa của đời người. Hân
đã đi, đương đi và hân lúc
nào cũng mơ đến những
cuộc viễn-du. Chao ôi ! Cái
cuộc viễn-du trong mơ ước
hân, bao giờ hân đi cho đến
đích ? Giờ hân đang xuôi
giòng một con sông phát
nguyên từ nơi thú phủ. Vừa
mới buổi chiều hân ăn cơm
trong một cái quán vắng mà
mụ chủ đã lấy làm lạ khi
thầy y phục thường nơi hân
không phải là binh-phục. Mụ
đã liếc mắt tò tính với hân.
Tuy mụ đã ngoài ba chục
xuân xanh nhưng nhận cái
đuôi mắt lạc ấy, hân thầy
như mụ mới chừng 25, 26
tuổi. Hân nhìn ra chiều trời
màu hoàng-hôn sẫm dần rồi
nhìn đến đôi cánh tay để
trần mồm mồm của mụ chủ
quán mà đôi môi cau lại.
Hân cảm thấy lạnh ở sau
gáy như có ai nhìn hân.
Hân cười nhạt : ở những
quán rượu ô-hợp, những
cái nhìn dao kiếm vẫn là
sự thường. Lòng ghen

Hân chắc hỡi rồi quán
rượu sau khi nhìn mụ
một cái nhìn hồ hên.

Bây giờ là đầu hạ, hân
tìm đến một ngôi chùa xung
quanh đây rẫy những cây
roi trĩu quả. Hân ngồi đây,
im lìm, và có lẽ hân nhớ
lại cả một quãng đời khi
hân vô tình như một chiếc
lá mà gió thổi tạt qua miền
nam nước Tàu cổ. Những
quả roi mòng - mọng như
môi thiếu nữ kia hân tưởng
như đây là những đào, lê,
mận ở xứ đó mà hân đã
nhập rất say mê khi thổ-dân
đem cất thành rượu ngọt.
Chao ôi ! những cốc rượu
dâng bởi những cánh tay
tròn trịa hân hân những
đây tình kháng-khát những
ngón tay thon thon mọng
búp mà giờ đây... giờ đây
tan-lạnh. Tan-lạnh cả những
mái lâu cong cong rồi huyên-
áo dưới ánh trăng hiện dụ
của xưa kia thanh - bình.
Hân thầy tê đầu gối và cay
cay đến cháy nước mắt vì
mùi diêm - sinh... !! Hân
ngồi cho đến lúc xung quanh
hân tràn lan một thứ ánh
sáng đục lờ như máu của
mảnh trăng đường như ôm
mỏi.

Hân thầy rằng mình vì
lạnh tuy là đầu hạ nhưng
hân lạnh đây cái thứ lạnh
của một thời-bệnh nan v.

Hân có ý - tưởng đến gõ
cửa cửa nhà giữ năm im
như chết của mụ chủ quán.

Thê là hân đã vào qua
ngưỡng cửa để nhận tất cả
sự niềm-nở của nữ chủ-nhân
Qua khung cửa, tiếng con

**QUÝ BA !
QUÝ CÔ ! MUỐN CÓ**

**Giấy tốt, đẹp
bền và dễ đi,
không đâu sánh kịp
xin mời lại hiệu :**

Quê - Hiên

36, Phố Hàng Bông, 36 3

HANOI

SẼ ĐƯỢC NHƯ Ý

Mùa lạnh bạn muốn có 1
manteau hay veste đẹp

tại may ở hiệu

Lê-Tâm

30, A.D. ROUSSEAU, 30

= (PHỐ LỘ ĐỨC) HANOI =

Sẽ được hài lòng vì có cái
cắt khéo và thợ lành-nghề

chỉ khâu như một người vợ hầu chồng. Tay mu thoăn thoắt, mu kẻ rằn lại, sợi chỉ đứt. Mu đã lấy làm bằng lòng được có một người đàn ông dưới đôi tay của mình: Mu làm-bầm.

— « Giúp đỡ cho những

người trai-trẻ cũng thích thế! » Mu lấy tay vuốt ve áo hân và hân thấy rung mình khi những ngón tay thon chạm vào da thịt. Hân nằm im nghe hơi thở không đều của mu, và lau-mau nghĩ đến thừa thanh-bình người đàn ông đây vậy đã có phen quỳ lạy để ở trước mặt phụ nữ.

Bây giờ đây, hân cũng là đàn ông đây, nhưng chao ôi hân buồn rầu nhận thấy hân là một thứ đàn ông có cái phần hồn cũng như phần sắc tê-liệt mất rồi. Và hân

Mộng nửa đêm

gửi Tuyết nguyệt

Lệ nền đêm-đia vóc hạc khó,
Nửa đêm bừng giấc: ngấn sao thưa..
Chấn hưng thoảng gió bàn tay mỏng.
Gối phỉa vơng giăng mũi tóc hờ..
Bút viết chung niềm: dạt dạ mực.
Giấy đi lễ ý: nỡ lòng thơ..
Song thưa hân-hắt vầng canh trống.
Mộng rồi ngàn phượng gải cống Hồ..
Cố HÀ-THỊ-TRINH

thăm nghĩ một cách khinh bỉ: « thore đing kiép! »

Hân đứng lau-mau nghĩ ngợi bồng bềnh trên tầng thứ ba đưa xuống một giọng lè-nhè của một người đàn ông từ thưng rên, la.

Hân vùng dậy hất tay mu chủ quín mảy toang cửu bước ra, xuống thang, lao đảo đi ra trong sương khuya lạnh dưới một vầng giăng mầu mầu đỏ, như một người mặt trời, mồm ngêu-ngao một giọng hít rợn người.

Hưng yên 5-5-44
THÁI-BÌNH-LAVG

Chế độ mẫu hệ ở Trung-Quốc

(Tiếp theo trang nhất)

nghiệp sơ khai bắt đầu tăng gia thì mẫu hệ cũng bắt đầu độc tôn và ngay đó việc hôn phối cặp đôi cũng bắt đầu phải hợp lệ. Mặc dầu vì lẽ truyền thống cần phải có, anh em không thể kết hôn với chị em cùng một mẹ được và người trong thị tộc chỉ được kết hôn với người ở một thị tộc khác. Sự lấy lẫn người trong họ mẹ, của mình là quyết nhiên không được. Con cái đã theo họ mẹ cả thì của cải cũng về tay mẹ và bà quản đốc và kế thừa, chính việc này đã cắt nghĩa rõ ràng chỉ có đàn bà mới có quyền để lại của cải cho con.

Sở dĩ đàn bà được tôn trọng như vậy là vì đã nắm sinh sản lực ở trong tay cả. Đã nắm sinh sản lực ở trong tay tức là kinh tế đã vào trong tay và cả quyền cai trị thị tộc cũng ở trong tay nốt. Được toàn quyền giữ của và chia của thì cũng được công nhiên chỉ huy mọi người ở phái khỏe.

Ta hãy thử nói qua về thuyết ruyền hiền của Nghiêu Thuấn mệ: đầu đã có một số học giả Tàu như Quách Mạt Nhược, Cố Hiệt Cang... chỉ

TRA LOI DEP

Cố PHI Bắc giang. — 1) Ngủ nhiều quá như thế không tốt, hãy nghĩ là trong máu có vi trùng bệnh « ngã nước ». Đi thử máu xem sao. Nếu không thì tìm công việc như khâu, đan, và mỗi ngày dùng 1 lần trẻ trâu cho đỡ buồn ngủ. Ít ngủ thì mí mắt khỏi mộng. 2) Vai nhỏ, bụng to, nay muốn vai rộng bụng thon mà lại không ưa thể thao thì « nên khâu trời phù hộ » hoặc câu bà mẹ già lại, chứ chúng tôi ngoài cách tập thể thao không có cách khác chỉ đưa cho cô 3) Sọa có đàn thì dạ bớt nề.

Cố LAN Phan thiết. — Có thể mua dùm cô sonz hiện chưa gửi về trong ấy được. Đang gửi tiền với.

Cố NỮ Nhá bé. — 1) Lait d'amande thì với cô như thế là có kết quả lắm song bây giờ không thể mua dùm nữa vì gửi về Nam chưa được 2) Có thuốc tẩm nhang làm bằng fleur de soufre, alun, glycérine neutre v.v. giữ bảo cũ ra mí coi rồi cân ngay thuốc ở Saigon cho tiện 3) Muốn hỏi cách trang điểm và người mập ốm thì cho biết, màu da, tóc, mắt, gửi ảnh cho biết khuôn mặt, người cao bao nhiêu, nặng bao nhiêu. 4) Thoa sữa dê trực song phải lọc sạch đã. Làm bánh thì cho thêm đường, 5) Có thuốc đánh móng tay, có pommade Triogène song chưa gửi về Nam được.

Bà VÀNG Phúc gét. — Để rồi rụng tóc hoặc rụng rụng tóc có nhiều nguyên nhân một là do mầu xáo hai là do bệnh ở da đầu nhưng phần nhiều là do nguyên nhân thứ hai này. Vậy nên dùng lotion capillaire à base de plocarpine hoặc thuốc này cân ở hiệu thuốc tây rồi bôi vào da đầu:

eau de vie camphrée 84gr
essence de térébentine 12gr
ammoniaque 4gr

Cố VINH Phỉ lý. — 1) Da nhợt nhạt nên dùng lait de concombre và crème Tsar pour peaux grasses. Vui lòng mua dùm cô hai thứ mỹ phẩm ấy. 2) Áo may cịntré hắt thì người có vẻ thon hơn. Phần hông dính tặn gò mí mắt sẽ có vẻ trái soan hơn.

Bà NINH Hải phòng. — 1) Bây giờ không thể kiếm dùm được để làm thuốc né cá. Nếu bà cần đơn thứ thuốc né cá thì mời chúng tôi sẽ mua dùm bà thứ beurre de cacao, cũng tốt như glycérine và thơm lắm. Đã gửi xuống bà 2 lát d'amande.

Cố THANH Hải dương. — 1) Trời hạnh này không nên dùng lotion astringente nữa, dùng crème Tsar pour peaux grasses tốt hơn 2) Hay chóng mặt là máu xấu hoặc bị táo bón luôn, nên tập thể thao, uống thuốc anh huyết, ăn nhiều rau 3) Đã gửi thuốc đánh móng tay và lait d'amande.

cho giai đoạn Nghiêu Thuấn là một truyền thuyết. Thuyết này được hầu hết các nhà nho dùng làm phương trâm để cho kẻ cầm chính quyền noi gương các vua (từ trước) ở những đời Đào Đường và Hữu Ngụ mà trị dân.

(Xem tiếp trang sau)

(1) XUÂN THU chép sử nước Lỗ từ Lỗ ần Công tới Lỗ ại Công, gồm có ba nhà làm truyện: Công Dương Thái, Cốc Lương Thi và Tả Thị.

Đây là những chuyện đời. Sự thực khác hẳn. Trong thời kỳ mẫu hệ ông thấy các thị tộc phân lại thành bộ lạc rồi ông cử một người lên làm tù trưởng. Tù trưởng thì không phải là dân bản. Tù trưởng bắt buộc phải là người dân ông thuộc giống họ mẹ. Ví dụ: Tù trưởng (vua) Thuần theo họ mẹ là Hưu Ngu.

Sở dĩ bầu người dân ông lên làm tù trưởng là vì dân ông theo những điều kiện huyết thông, điều kiện tự nhiên vốn sẵn là người khỏe mạnh có nghị lực, có quả cảm, có tài bộ đủ để mà chỉ huy một bộ lạc bậc vệ bộ lạc ấy trong các cuộc phân tranh với những bộ lạc khác. Người dân ông vốn giỏi về săn bắn thì cũng thiên về chinh chiến, điều sở đắc của người dân ông là ở đó.

Tuy vậy cũng bởi các thị tộc ở dưới chế độ mẫu hệ cho lên đầu được làm tù trưởng (vua) mà người dân ông không có quyền thế tập. Con cái luôn luôn theo họ mẹ và chỉ chịu kế thừa ở mẹ, ở bà. Do những lẽ đó mà các tù trưởng (vua) không thể truyền ngôi cho con và mỗi khi muốn cử một tù trưởng mới ngôi phải bầu lại. Cuộc bầu lại đó, nhà nho hiền cổ gọi là truyền hiền. Vua (tù trưởng) Nghiêu truyền ngôi cho vua (tù trưởng) Thuần, vua (tù trưởng) Thuần truyền ngôi cho vua (tù trưởng) Vũ, nhà nho gọi là truyền hiền cả. Sự thực chỉ là những cuộc công cử của những thị tộc mẫu hệ.

Ta có thể tin một cách xác-xa như vậy vì trong các đời Nghiêu Thuần chế độ thị tộc là chế độ mẫu hệ. Về sau, tới đời vua (tù trưởng) Vũ thì xã hội thị tộc mẫu hệ đã băng hoại. Bọn lũ hôn

nhân cũng phải theo sự biến đổi trong cuộc xuất sản của nền kinh tế nông nghiệp sơ khai mà biến đổi thành hôn nhân qui lễ.

Một khi hôn nhân cấp đôi đã qui lễ, gia đình đã định cư.

Chế độ phụ hệ đã nảy nở thì người dân ông đã có quyền thế tập. Vua (tù trưởng) Vũ lại không nhường ngôi cho người khác như các vua (tù trưởng) Nghiêu Thuần đã làm. Vua (tù trưởng) Vũ lại nhường ngôi cho con là tù trưởng (vua) Khải. Tù trưởng (vua) Khải lại nhường ngôi cho con là tù trưởng (vua) Thái Khang.

Nhà nho hiền cổ bịa đặt ra thuyết truyền hiền để che lấp một vài sự kiện xã hội mà họ không cắt nghĩa nổi rồi gán cho con người họ là hiền, con người kia là chẳng hiền (bất tiện). Vì là lẽ gì mà đủ để cắt nghĩa được rằng con vua (tù trưởng) (Nghiêu là Đan Châu, con vua (tù trưởng) Thuần là Thường Quân là những người chẳng hiền? Vậy không phải thứ lý luận giản dị ấy đủ làm cho chúng ta tin được. Vì thứ hỏi sau khi xã hội thị tộc mẫu hệ tan lụn thì lịch sử Trung

quốc có thấy sự truyền hiền nữa không?

Thực ra tới đời Chiên quốc bọn thuyết khách quen dùng những thuyết hợp tung, liên hoành như Tô Tần, Tô Đạp, Mao Thụ, Trương Nghi cũng có đề cập đến. Nhưng lại đem ra thực hành thuyết truyền hiền thì tuyệt nhiên không. Chỉ có một lần bọn thuyết khách có đem ra mê hoặc Khoái Vương nước Yên nhưng chủ ý của họ lại là giúp cho thừa tướng Tư Chi cướp ngôi, chứ không có định kiến gì khác. Vậy tiếm thiết không đồng nghĩa với truyền hiền được.

Cơ sở xã hội thị tộc mẫu

Nuoc Nam

Một tờ tuần báo
mà tất cả mọi
người đều nên đọc

Mỗi số 0\$20
Một năm 1\$00

CHỦ NHIỆM:
LUONG-NGOC-HIEN
97, Phố Hàng Gai
HANOI

hệ đã đổ vỡ rồi; làm sao có thể thấy thuyết truyền hiền thực hiện được nữa.

MỘNG-SƠN

Tăng tiền phụ cấp cô nhi quả phụ

Theo nghị định hôm 30-10-44 của quan Toàn-quyền, các quả phụ các công chức sẽ được thêm cứ mỗi đứa con là 27p.00 1 năm nếu đứa con ấy là đích tử, tuổi chưa đầy 13, và nên hôn lễ với người chồng sinh ra đứa con ấy cử hành trước khi người ấy về hưu.

Tuy nhiên, số tiền cấp cho cô nhi quả phụ không thể quá số tiền hưu bổng của người chồng, nên người ấy còn sống, tính ra mà quá, thì các

cô nhi không được món phụ cấp tạm thời nữa.

Cô nhi đẻ sau khi cha mẹ hồi hưu 300 ngày không được hưởng món phụ cấp thêm.

Các cô nhi của công chức bắt đầu từ người thứ hai được hưởng phụ cấp tạm thời, nếu dưới 18 tuổi, sẽ được phụ cấp thêm mỗi năm mỗi người là 27p.00.

Tuy nhiên, tất cả số tiền phụ cấp cho các cô nhi sẽ không được qua số hưu bổng của cha hay của mẹ. Nếu qua sẽ bớt những món phụ cấp tạm thời trên này đi.

Công báo ngày 4-11-44.
(Đông-Pháp)

TỦ SÁCH NGÀY MỚI

SAP PHAT HÀNH

VIẾT và SỐNG

Khảo luận của: Nguyễn-Xuân-Huy

— Tuyên ngôn của một nhà văn tiến từ chủ nghĩa lãng-mạn sang chủ nghĩa tả thực xã-hội.

MỚI CÓ BÁN:

KHÔNG-GIẢO với Ông ĐÀO-BUY-ANH

Nghiên cứu của Ng: Uyên Diêm

Giá: 4\$00

SẮP IN:

Tôn-Giáo và Xã-Hội

Nghiên cứu của: Nguyễn-Hải-Âu

TỦ SÁCH VĂN NGHỆ MỚI

ĐANG-IN

NGẢ BA

Truyện dài của: Lê-mộng-Cầu

— Truyện một thanh-miên tha thiết yêu đời, yêu cuộc sống và thành-thực đi tìm lý-tưởng.

SẼ XUẤT BẢN:

VỀ ĐÂU ?

Truyện ngắn của Nguyễn-Hoài-Vân

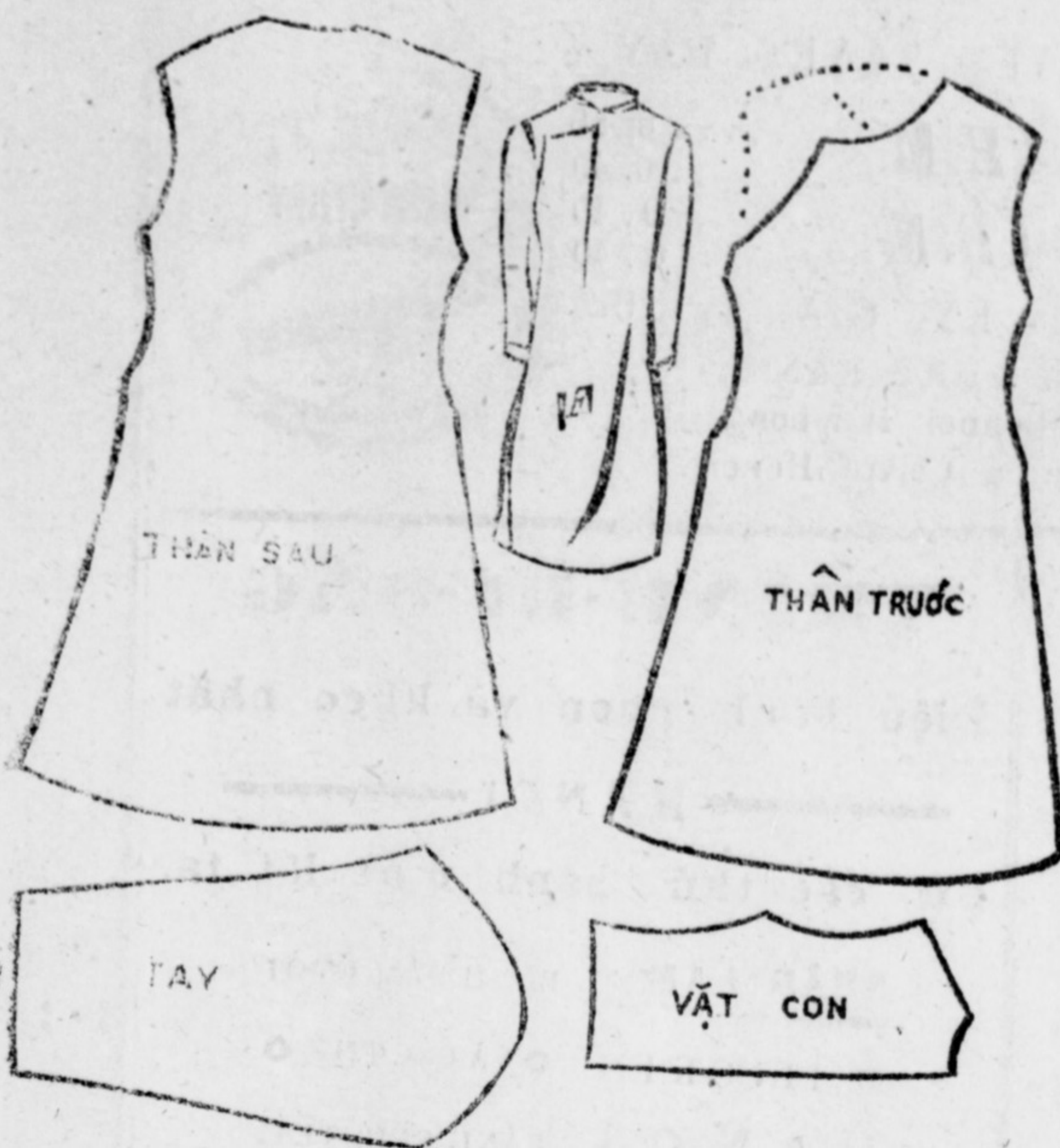
ĐẠI-HỌC THƯ-XÃ XUẤT BẢN

181 Bis Henri d'Orléans — Hanoi

VIỆC TRONG NHÀ

Cắt áo giải — áo nơ vai can tay

Kiểu cắt

NGƯỜI BÌNH THƯỜNG. May một áo cần 2m.50 chiều dài khổ rộng 0m.90 trở lên,

ĐO — ngang ngực — vòng quanh bụng.

TAY — đo từ đầu vai ra đến cổ tay lúc đo nên khênh tay lại thì đúng hơn vai đo từ đầu xương vai bên trái sang bên phải, chiều giải đo từ cổ trở xuống.

Lúc cắt

Gấp đôi lại cho dễ cắt, nên làm gấu ở giữa áo để lúc khâu cổ, biết chính giữa sống áo, cắt hai thân áo một bên còn một bên nhỏ thì làm tay và vật con.

Trước khi cắt nên giặt qua một lượt để phẳng hàng hay co.

TÌNH THƠ

ĐÃ CÓ BÁN

GIÁ 2p.50

Một tập thơ mới của:

B. D. ÁI-MỸ và TRINH-LIÊN (tức Tô-liên)

«... NHỮNG NÉT TÌNH ĐAM ĐÀ Ở TRONG NHỮNG LỜI THƠ ĐÂY MỚI MẸ ...»

In toàn giấy tốt — bìa hai màu có hai bản khác gỗ soda. Sách in có hạn, vị nào muốn, xin viết thư về nhà xuất bản:

Mr BỬU-ĐÁO 8, Rue Courbet — QUINHƠN

THU TIN

Đã nhận được mandats của quý vị kẻ dưới đây vậy xin cảm tạ.

Bà Nguyễn công Quỳnh và cô Nguyễn thị Chúc, Nam định, cô Ngọc Tuyết, Saigon, cô Mỹ Liên, Qui nhơn, ông Trần Diễm, Fápô, cô Suzanne Trần văn Tiểu, Biên hòa, bà Nguyễn văn Định, Vinh, cô Nguyễn thị Chúc, Quảng Ngãi, bà Lê Nguyên, Hải dương, ông Vũ bằng Tâm, Đáp cầu, cô Trịnh Bích Huệ, Sơn tây, ông Trương Xuân, Páon perh, cô Trần tiểu Hương, Lập vò, bà Trần văn Hào, Mỹ thọ, bà Lê quang Khâm, Sông cầu, Direction des E nantes, Hanoi, ông Hồ Ký, Nam định, cô Nguyễn thị Da, Huế, ông Thanh Hưng, Pakha, bà Nguyễn Thuần, Phú thọ.

Cô PHẠM THÚY, Quảng vên. — Những số cô hỏi hết cả.

Cô QUỲNH ANH, Phúc vên. — Hạn báo hết từ 3-12-44.

CÔNG QUY PHƯƠNG HẠNH, Bến thủy. — Đã gửi 2 số báo, không nhận được thư trước.

Cô DƯƠNG THỊ HẠNH, Phan thiết. — Hạn báo hết từ 4-11-44. Đã gửi số 264.

Cô TRẦN TIẾN HƯƠNG, (c) (v). — Số 228 1st, giá báo 1 năm 25\$00, hạn báo đến 1-1-45 hết.

MỘT ĐỘC GIẢ, Quảng

Ngãi. — Chúng tôi nhận được 1\$50 bằng timbres gửi trả tiền báo từ 29-9-44, song không đề địa chỉ rõ ràng, vậy của ai xin cho biết để tiện việc sổ sách.

Bà QUÁCH HÀM. — 1) Laine ở Hanoi đắt lắm, các bà ở xã không biết được, mua đất thì phạm pháp mà mua theo giá thì không ai bán. 2) Vai lòng mua đầm bà thứ lail d' amande thương hàng, gửi 20\$ 3) Sợi đan cũng không mua được vì giá đất ngời sức tưởng tượng.

C) THẾ, Rạch giá. — 1) Bào hàng ngày ở Saigon khứa khổ chỉ còn bằng 1 phần 3 tờ Đán bà là vì ở Nam khan giấy lắm. Ở Bắc cũng chẳng hạn gì, hẳn các bạn bây giờ hiểu những sự hy sinh của các báo. 2) Cảm ơn bạn, chị Thụy An vẫn mạnh.

Giới thiệu sách

Chúng tôi vừa nhận được cuốn:

1) « Lý-Đỗ » tập thứ nhất Lý thái Bạch, của Trúc-Khế, giá 5\$00, do nhà Cộng Lực xuất bản.

2) « Aristide Brucian » của Dương văn Mẫn giá 12\$00 do nhà Cicip xuất bản, vậy xin cảm ơn tác - giả và giới thiệu cùng bạn đọc.

SẮP CÓ BÁN:

CỎ DẠI

TẬP VĂN ĐẶC SẮC NHẤT

của TÔ-HOÀI

Còn một ít:

Trên đường Nghệ-thuật

Văn-học bình-luận của VŨ-NGỌC-PHAN — Giá 3\$00

Đang in:

ây đàn Kỳ mông

truyện của Hoffmann

Bản dịch của VŨ-NGỌC-PHAN

NHÀ XUẤT BẢN HANOI — 70-GIA-ANG

Thái-Hà-Áp — Hanoi

THUỐC GIA-TRUYỀN TUYỆT HAY ::

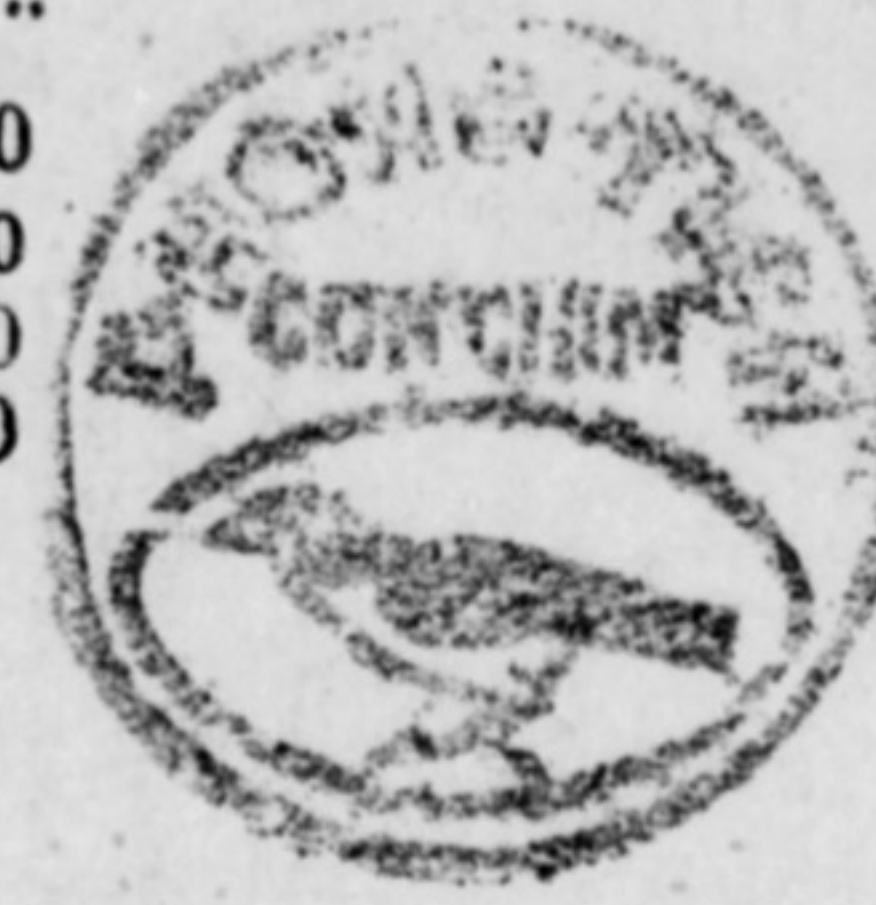
PHÒNG - TÍCH **CON CHIM** 0p 50
 THUỐC - LY **CON CHIM** 0. 40
 THUỐC - HO **CON CHIM** 0. 40
 CHINH - KHI **CON CHIM** 0. 40

ĐAU CHỐI HOA - KỶ GIÁ 1 p. 20

ĐẠI-LÝ TỔNG PHÁT HÀNH:

NAM-TÂN 109, Bonnal Haiphong.

AN-PÁ 13 Rue du Cuivre Hanoi.

GIÚP CÔNG QUÝ !

Y nhĩ gì bằng bỏ ra mỗi tháng
 một đồng mua tấm vé ;

Sò Đông Pháp

mà còn hy vọng sẽ có :

Nhà lầu, ô-tô, tha hồ sung sướng
 mỗi tháng nở một kỳ

THANH-HƯƠNG

Hiệu bánh ngon và khéo nhất

———— HANOI ————

Bủ các thứ bánh mứt kị ta.

NHẬN LÀM : BÁNH ĐÁM CƯỚI

43, PHUC-KIEN ○ VÀ CÁC THỨ ○

H A N O I FÁNH SÈU, TẾT.

CÂN ĐỀ Y HAI ĐIỀU :

1) Phương thuốc ho lao của cụ TRỊNH-VĂN-BÀO (mọi đồ ông (độc học BÀO) là đáng tin cậy vì đã cứu sống nhiều người mắc bệnh ho lao, ho ra máu hay ho đẫm. Có 2 thứ Co hai thứ : 8p00 và 10p00 — hạng đặc biệt 12p00
 2) Toàn cõi Đại-Á-Đông ai cũng rõ sự công hiệu của nước CỎI SÂM tạo-ly còn sấm tạo-ly chung lấy nước cốt Đại tái bổ dưỡng người già yếu. Thanh niên nam nữ gây còm, bạc nhược. Vẻ

Vẻ lớn : 8p00 nhỏ 6p00 — hạng đặc biệt 10p00

Ở XA MUA GỬI MANDAT CHO ÔNG :

TRỊNH-VĂN-BÀO

19, Rue de Vassoigne, Tândinh—Saigon

Muốn được sinh tươi
 các bạn hãy dùng thử :

7 MÂU SÁP MÔI
Pimprenelle

Do nhà Kỹ-sư hóa-học JEAN EYER chế-tạo

Bán theo giá quảng-cáo

6P.90 MỘT ONG.

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN :

72, WILLE HANOI 72.

AMDA & C^{le}
 (CẦN NHIỀU ĐẠI-LÝ CÁC TỈNH)

Vừa thấy

SỤT CÂN, MẤT NGỦ, ĂN ÍT, MAU MỆT

Quý-ngài nên nhớ ngay đến

CỦ'U—LONG—HOÀN

VÔ-ĐÌNH-DÂN

TỔNG PHÁT HÀNH Miền bắc Đông-Pháp

ÉTABLISSEMENT VAN-HA • 18 Rue des Cantonnais—HANOI

Publication autorisée par arrêté du Gouverneur Général du 19 Janvier 1939

Imprimerie Le-Cuong, tirage Exemplaires La gérant: LƯU-THI-YEN dñe THUY-AN